

Způsobilost ČMI k metrologickým výkonům

Toto je dokument deklarující způsobilost Českého metrologického institutu (dále jen ČMI) k metrologickým výkonům.

Činnost ČMI je stanovena zákonem č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), prováděcími vyhláškami Ministerstva průmyslu a obchodu a zřizovací listinou.

Ve smyslu těchto předpisů je ČMI pověřen výkonem státní správy v oblasti metrologie a je odborným metrologickým subjektem – národním metrologickým institutem ČR, který mimo jiné uchovává státní etalony v souladu s § 5 a § 14 zákona. Způsobilost k provádění svěřených činností je prověřována Ministerstvem průmyslu a obchodu a Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

Pro všechny prováděné kalibrace má ČMI zaveden jednotný systém managementu kvality, který splňuje požadavky normy ČSN EN ISO/IEC 17 025 (kapitola 4: „Požadavky na management“ vychází z normy ČSN EN ISO 9001:1995) ve verzi 2005, která byla z pohledu požadavků na management harmonizována s ISO 9001:2008. Tento systém managementu kvality je dokumentován v příručce jakosti organizace, do které mají zadavatelé kalibrací a zkoušek možnost na požádání nahlédnout.

ČMI je za Českou republiku signatářem mezinárodního Ujednání CIPM MRA o vzájemném uznávání státních etalonů, kalibračních listů a výsledků měření vydaných národními metrologickými instituty, které bylo podepsáno v Paříži dne 14.10.1999. V souladu s tímto dokumentem jsou provedena měření v těch oborech, rozsazích a s kalibračními a měřicími schopnostmi (CMC), které jsou uvedeny v databázi <http://kcdb.bipm.org/>, uznávána ostatními zúčastněnými národními metrologickými institucemi a akreditačními orgány sdruženými v ILAC.

Vzájemné uznání certifikátů v rámci Ujednání CIPM MRA je založeno na důvěře podložené kladnými výsledky mezinárodních porovnávacích měření, kterých se ČMI pravidelně zúčastňuje. S cílem veřejně a zcela otevřeně prokázat důvěryhodnost ČMI proběhlo v roce 2002 posouzení systému managementu ČMI mezinárodním auditem v rámci pracovní skupiny EUROMET QS FORUM. Národní metrologické instituce, které byly spoluřešiteli na tomto projektu, vyjádřily plnou důvěru v systém kvality laboratoří fundamentální metrologie ČMI a v jejich schopnost plnit požadavky vyplývající z Ujednání CIPM MRA. V souladu s těmito skutečnostmi vydal generální ředitel ČMI „Prohlášení o politice kvality“ (viz www.cmi.cz). ČMI reportuje každý rok Technické komisi pro kvalitu EURAMET (používaná zkratka EURAMET TC-Q, www.euramet.org) (dříve EUROMET QS FORUM) o stavu systému managementu kvality ČMI. V únoru 2009 ČMI prezentoval a obhájil systém managementu kvality před touto komisí. V roce 2015 bude ČMI opět systém managementu kvality obhajovat.

Metrologické výkony ČMI jsou také uznávány Českým institutem pro akreditaci (ČIA). Ve smyslu politiky ČIA jako národního akreditačního orgánu ČR, uvedené v MPA 30-02-13 Politika ČIA pro metrologickou návaznost výsledků měření vycházející z politiky EA obsažené v dokumentu EA 4/07, je ČMI jako národní metrologický institut, který zabezpečuje svými laboratořemi primární (fundamentální) metrologie jednotnost a správnost měření ve všech oborech vědecké, technické a hospodářské činnosti v ČR, plně kompetentní k provádění metrologických výkonů zákazníkům (jeho kalibrační listy jsou v rámci akreditačního systému uznávány).

Pro zvýšení důvěry v systém managementu kvality ČMI byly v návaznosti na potřeby zákazníků vnitřní organizační jednotky ve vybraných oborech akreditovány ČIA. Údaje o těchto pracovištích, oborech, rozsazích a měřicích schopnostech kalibrace (CMC) jsou uvedeny na www.cai.cz (www.cmi.cz). V roce 2006 byl ČMI akreditován jako jednotná kalibrační a zkušební laboratoř. V červenci 2008 ČMI převzal některé činnosti organizace TESTCOM (Laboratoře pro telekomunikační zařízení). Z TESTCOM se stala samostatná vnitřní organizační jednotka ČMI a oddělení laboratoří je akreditováno pro oblast elektromagnetické kompatibility, elektrické bezpečnosti a rádiových zařízení. V současné době je ČMI akreditován pro 114 kalibračních postupů a pro 7 zkušebních postupů (je zde zahrnuto i vzorkování stlačeného zemního plynu).

Od roku 2004 ČMI působí jako Notifikovaná osoba č. 1383 v oblasti harmonizované evropské legislativy zaměřené na technické požadavky na výrobky, a to v těchto oblastech: pro posuzování shody vah s neautomatickou činností (NAWID – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/23/ES), pro posuzování shody měřidel (MID – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/22/ES v platném znění) a pro posuzování shody rádiových a telekomunikačních koncových zařízení (RTTE – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 99/5/ES). Pro tyto činnosti posuzování shody je ČMI též akreditován ČIA jako certifikační orgán pro měřidla, resp. certifikační orgán pro telekomunikační koncová zařízení.

Od roku 2003 je ČMI akreditován ČIA jako organizátor mezilaboratorních porovnávání zkoušek metrologických laboratoří jak na národní, tak i na mezinárodní úrovni a provozuje též akreditovaný certifikační orgán pro certifikaci pracovníků (se zaměřením na odbornou kvalifikaci v metrologii).

Od roku 2014 působí ČMI jako Inspekční orgán. Pro tyto činnosti je ČMI akreditován.

Ostatní metrologické výkony, na které se nevztahuje ujednání CIPM MRA nebo nejsou akreditovány ČIA, jsou v souladu s politikou kvality ČMI prováděny podle požadavků normy ČSN EN ISO/IEC 17 025 v rámci jednotného systému managementu kvality celého institutu.

Některé specifické normy pro systémy managementu kvality, jako např. ISO/TS 16949 pro automobilový průmysl, požadují pro provádění externích kalibrací akreditaci laboratoře. Zde je třeba vzít v úvahu přesné znění příslušného požadavku normy. V případě ISO/TS 16949 je skutečnost taková, že v čl. 7.6.3.2 se v tomto případě požaduje akreditace laboratoře, nikoliv akreditace každé jednotlivé kalibrace – tedy i neakreditované kalibrace provedené (jinak) akreditovanou laboratoří tento požadavek naplňují. Tak, jako v případě ČMI, se předpokládá, že laboratoř má jednotný systém managementu pokrývající všechny kalibrace, takže je důvodný předpoklad její technické způsobilosti i v oblasti mimo akreditované kalibrace.

Datum: 22.1.2015

RNDr. Pavel Klenovský, generální ředitel ČMI